Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

	HANOI						
	Một năm	Sáu tháng	Ba tháng	Một tháng	Nước ngoài và Trung-kỳ	Nam-kỳ và Cao-miên	Ngoại-quốc
Một năm	6$00	6$00	6$00	6$00	6$00	6$00	12$00
Các công-sở	»	3.00	3.00	»	»	»	»
Sáu tháng	3.00	3.00	3.00	3.00	3.00	3.00	6.00
Ba tháng	1.50	1.50	1.50	1.50	1.65	1.65	3.00
Một tháng	0.50	0.50	0.50	0.50	0.60	0.60	1.00

Les abonnements partent du 1er et du 16 de chaque mois

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur
61-63, Rue du Coton, Hanoi

Fondateur : P. H. SCHNEIDER
Directeur : NGUYỄN-VĂN-VINH
Rédacteur en chef : PHẠM-HUY-LỤC
Administrateur gérant : NGUYỄN-VĂN-LUẬN

Adresse télégraphique :
TRUNG-BẮC-TÂN-VĂN HANOI
Téléphone N° 180

ANNONCES

Décomptées à raison de 3 lignes au centimètre de hauteur, sur 0m068 de large.

Une seule insertion . . . . 0$30 le c/m
Par contrat annuel . . . . .
Par centimètre et par insertion . . . . . 0$18 le c/m
Réclame dans la 1re page . . . 2$ la ligne
Annonces judiciaires et légales. 1$80 le c/m
On traite à forfait pour les contrats importants.

Cái gương liêm-khiết trong quan-giới

Trong mục thời-sự các tỉnh đăng số báo 1857 vừa rồi nói có một vị quí quan ở Hà-nội nhận được một cái hộp tròn đỏ lễ của một viên hậu-bổ đem đến lễ ngài trong lúc ngài đi vắng, liền gởi cái hộp ấy về tòa sứ nơi tỉnh viên hậu-bổ ở để trả lại rồi. Cái lòng liêm-khiết của một vị quí-quan đó thật là một cái gương tốt cho quan giới nước ta bây giờ vậy. Ôi! nói đến cái tiếng « liêm khiết » ở trong quan-giới nước ta bây giờ, không có kẻ chê là gàn thì cũng có kẻ cười là dại; theo ý phần nhiều người nghĩ ở đời chẳng danh-giá gì cho bằng danh-giá đồng tiền, thứ nhất là mình đã đeo cái thể-diện ông lớn mà trong tủi lại kém đồng tiền thì dù là sao lành một xứ, bụt sống muôn nhà, cũng không có giá-trị gì ở trong trường giao-thiệp; cái đức thanh-liêm nó kết quả chẳng qua chỉ cấu lấy một chút danh tiếng ở đời, mà trong xã-hội đã không lấy làm quí trọng nữa, thế thì khu-khư giữ cái nết giá trong tuyết sạch, cái hi-vọng trong suốt một đời người không còn có được cái ích gì; và lại mình làm quan chẳng qua là một cuộc bỏ vốn ra buôn, đã là một cuộc buôn thì phàm cái gì có thể làm cho ta thu được đồng lời đồng lãi về là không việc gì ta từ cả; hai chữ « nghĩa-vụ » thời nấy gác bỏ ngoài tai; ta có phải đâu là cha mẹ dân, dân có phải đâu là con cái ta, cả lớn nuốt cả bé, hơn được kém thua, đó là cái công-lệ của trời đất, ta nhân tiện lấy cái công-lệ đó để nịch chặt cái túi tham của ta là hơn cả. Đương cái buổi giao thời này, nếu nếp cũ đã mất mà nền nếp mới chưa thành, cái chủ nghĩa quyền lợi mỗi ngày một thịnh hành mà những lý-tưởng đời xưa lấy làm tôn-trọng như lòng nghĩa-vụ, mối danh-dự, ngày nay coi khinh rẻ; cái quan-niệm trong quan-giới nước ta bây giờ đối với cái tiếng « liêm khiết » không khỏi hổ hết như thế cả. Ta chẳng từng đi tai những lời công-kích trong báo tây, thậm chí người ta đem so sánh cái họa tham-quan ô-lại với cái họa Cờ đen Cờ vàng ngày trước đây ư? Ai đã từng đọc cái thư chân-chỉnh quan-trường của cụ Thượng Thân đăng ở trong tạp-chí *Nam phong* và cái lời tuyên-bố khai hội của cụ Thượng Phạm đọc trong ngày đại hội-đồng hội « Quan-lại ái-hữu » cũng phải than-vãn về cái hồn liêm-khiết của quan-lại ta đến ngày nay thật là tiêu-ma gần hết vậy.

Cái hồn liêm-khiết đó có phải trong quan-giới ta không bao giờ có đâu? Ta hãy xin thuật một chuyện trong quan-giới ta ngày xưa, câu chuyện này cũng giống-giống như câu chuyện cái hộp đồ lễ bị một vị quí-quan từ ta vừa kể trên kia, cũng là một câu chuyện có cái đạo-đức thâm-trầm, đủ làm gương cho cái đời thường hay cân nhắc đồ lễ mà câu việc và xử việc. Câu chuyện ấy là câu chuyện một vị quan ta đời trước, cụ Trịnh-Đạm-Toàn. Có một lần có người đem lễ cụ một bao chè, đến khi mở bao chè ra thì ra không phải chè mà là một cái bao đựng đồ vàng đồ bạc; cụ ngạc-nhiên, sai lính đi gọi người lễ chè đến mà bảo rằng : « Lúc nãy ta tưởng trong nhà hết chè nên người cho ta nhận ngay. Nhưng bây giờ xem lại thì trong nhà cũng còn chè đủ uống, vậy trả lại người cho đem về. » Bao chè thì nhận, bao vàng thì trả, quí-hóa thay cái lòng thanh-bạch của cụ Đạm-Toàn đã treo cái gương liêm khiết trong quan-giới nước ta đời xưa. kể những bậc liêm-quan có tiếng như cụ Tô-hiến-Thành không nhận trái vàng, cụ Mạc-đĩnh-Chi không nhận bổ lụa, đều ở trong quảng đêm-hôm thấm kín mà giữ được cái thanh-tháo u-độc vô khi. Cụ Nguyễn-tri-Phương, cụ Phan-thanh-Giản đều làm quan trong quan ngoại hàng mấy chục năm cả, uy thế lừng lẫy mà lúc mất trong nhà không có một chút của riêng; còn biết bao nhiêu những bậc danh-thần lương-lại đã làm nên được những công-nghiệp ích nước lợi dân gây dựng cho nước nhà được lắm phen cường-thịnh vẻ-vang mà không hề để một vết tham-ô trong sử-sách; vì các cụ đời xưa hễ đã đặt mình vào trong quan-giới, đã nghiễm-nhiên lấy cái địa-vị là người phụ mẫu đối với dân thì thật phải lo hết cái chức-trách làm cha, làm mẹ mà nưng-niu gìn giữ, dạy dỗ thành toàn, cầu cho con đỏ của mình được hưởng cái hạnh-phúc yên lành mới cam lòng hả dạ; chứ như làm cha mẹ mà lại đem lòng bạc-trước của đàn con đỏ thì trừ phi những kẻ đại gian cực-ác không có ai thế bao giờ; và làm quan không phải là vị lợi, là vị nghĩa-vụ, vị danh-dự mà làm quan; cái nghĩa-vụ ấy toàn hay khuyết, cái danh-dự ấy còn hay mất là bởi ở cái đạo-đức, cái tiết tháo của mình, xem trong lịch sử từ xưa đến nay, những người làm quan mà để được tiếng thơm cho người đời sau khen ngợi, chỉ thấy kể ông này thành-liêm, ông kia công-chính mà không thấy kể ông nào làm nhà nhiều ruộng, ông kia làm của nhiều tiền, nên đã muốn toàn cái nghĩa-vụ, còn cái danh-dự một ông quan thì không khi nào có thể bạm được cái hoạnh-tài phát phú.

Than ôi! Cái hồn liêm-khiết của các cụ ta đời trước đã tiêu-ma gần hết, ta nhắc lại đây cũng không chắc gì gợi được cho tỉnh, chiêu được cho về; nhưng đương cái thời đại mới-mẻ này, trăm việc ta đều đương lấy người Đại-pháp làm khuôn làm mẫu cho ta; việc gì ta chửa bắn, nhưng cái gương liêm khiết của một ông quan Đại-pháp vừa kể trên kia, ta tưởng nói theo cho được như người, ấy chính cũng vừa là chân-khỏi được cái hồn liêm khiết của các cụ ta để rửa cái tiếng xấu mà bảo tây công-kích, cứu cái khổ-thông mà nhân-dân ta-thán thuở nay vậy. Bao giờ trong quan-giới ta đổi với cái tiếng « liêm-khiết » mà có được cái quan-niệm như thế thì dân ta mới được hưởng cái hạnh-phúc trông thấy sự công-bình chỉnh-trực nảy nở ra cái cảnh tượng sung-sướng yên lành. Bao giờ? Một cái dấu hỏi to!

T. H.

Âu-châu điện-tín

HAVAS

Paris, ngày 5 Juin 1923

Việc nước Tây-ban-nha

Có mấy người không rõ tinh danh là gì đã giết đức Tổng giáo chủ thành Saragosse.

Cuộc hội-nghị giảng hòa Đông-âu

Hội-đồng đã ưng thuận các khoản bảo chứng về đường tư pháp.

Việc nước Đức

Tin Essen. — Có một cái tàu bay của Pháp bỏng máy phải đỗ xuống địa hạt nước Đức. Các người trong tàu bay bị bắt.

Tin Munich. — Một người quản nhục bị kháng cáo về tội phản quốc và thông đồng với người ngoài đã tự tử trong ngục thất.

VÔ-TUYẾN-ĐIỆN

Bordeaux, ngày 6 Juin 1923

Tại Thượng-nghị-viện

Chiều hôm thứ ba Thượng-nghị-viện đã xét tới của mấy ông nghị-viên bàn về việc yết-thị các bài diễn-văn đọc trong kỳ hội-nghị mới rồi, chỉ nghị việc những người về đảng Quân-chủ bênh hung. Nghị-viện dân phiếu ưng-thuận yết-thị bài diễn-văn của M. Herriot, tỉnh trưởng tỉnh Lyon, đọc trong kỳ hội-nghị mới rồi (284 phiếu ưng-thuận, 213 phiếu không ưng thuận); bài diễn-văn của ông Brousse, về đảng Cộng-hòa, phái trung-ương (520 phiếu ưng-thuận, 144 phiếu không ưng-thuận), bài diễn-văn của M. Monsonry, thượng-thư bộ Nội-vụ (378 phiếu ưng-thuận, 61 phiếu không ưng-thuận.) Sau nghị-viện lại bàn đến bản luật về tiền trợ-cấp.

Nước Đức với Đồng-minh

Có tin rằng ngày thứ tư này, nước Đức sẽ đệ trình Đồng-minh các điều khoản khác.

Một ông nguyên-lão nghị viên Pháp có nói rằng tòa án ở thành Leipzig không công nhận cho người Pháp cái quyền kiện cáo ở nước Đức, tòa-án lấy lẽ rằng nước Pháp trú-binh trong hạt sông Rhur, thì việc thi-hành tờ hòa-nghị Versailles phải đình chỉ.

Chánh-phủ nước Đức kiểm hết cách ngăn trở thợ làm hỏa xa không cho đến làm việc trong hạt trú-binh.

Cuộc hội-nghị giảng hòa Đông-âu

Tình hình vẫn như cũ, các đại-biểu của Đồng-minh hội-nghị với Ismet pacha về các quyền lợi của nước Thổ nhượng cho người ngoại-quốc. Ismet pacha nói rằng việc ấy ông không có quyền quyết đoán, ông phải đệ trình quốc dân nghị-hội Angora.

Hội Vạn-quốc

Tiểu-ban của hội Vạn-quốc coi về cái vấn-đề nha-phiến đã xét lời khẩn nghị của phái-bộ Hoa-kỳ. Hiện nay một tiểu-ban có cử một hội-đồng tìm cách điều-hòa. Hội đồng ấy có MM. Bourgeois, Campbel, Sir Malcolm, Delevingde, Va, Welami, Stephen, Porter.

Đảng Đại đồng ở nước Nhật

Sở Cảnh-sát nước Nhật có bắt được một việc mưu phản-nghịch. Hiện đã bắt một trăm người về đảng Đại-đồng.

Một cuộc bay

Phi-hành gia Pháp Barbot bay từ Garden City đến West Point rồi lại bay trở lại, mà chỉ dùng có hai gallons dầu xăng mà thôi (Mỗi gallon là 4154) Ông đang cái máy bay mà ông đã bay qua bể Manche.

Caolle, ngày 4 Juin 1923.

Việc cấm rượu ở Hoa-kỳ

Tin Washington. — Các quan đại-sứ các nước có hỏi ý kiến lẫn nhau về việc tòa Thượng-thẩm nước Hoa-kỳ cấm uống rượu ở dưới tàu.

Cứ như tình-hình ngày nay, thì các chánh phủ liệt-cường đồng ý với nhau mà phản đối. Bộ thẩm-sự nước Hà-lan đã đệ trình liệt quốc hai bản án vừa về việc ấy.

Tin New York. — Châu New-York không biểu đồng tình với chánh-phủ liệp-chủng về việc cấm rượu, nhưng các sở Cảnh-sát vẫn bắt những người phạm lội, và các tòa án vẫn xử-án. Từ chiều hôm qua, thì các việc ấy chỉ những tòa án về quyền liệp chủng quốc xử thôi, chứ các tòa án của châu New-York không xử.

Nội-bất-hòa với nước Nga

Tin Tokio. — Tòa nội các Nhật-bản chưa quyết định xong có nên điều đình với chánh phủ Nga hay không, nên đã hoãn việc ấy đến ngày 5 Juin mới quyết định.

Tin Trung-hoa

Ngày 28 Mai 1923

Hương-cảng đặc-điện

Đề-quân đánh Bắc-quân ở Nam-hùng. Lưu chấn-Hoàn lại phục được Tân-an.

Tin Lê-nguyên-Hồng

Lê-nguyên-Hồng sai Lý Khâm sang báo Trương-thiện-Tăng rằng : Cái mệnh-lệnh thảo-phạt Tôn-Văn không bỏ lời gì cho thời-gian, mà lại tỏ ý thật tự-tín của Trung-ương Chính-phủ, quyết không nên cải lệnh.

Quan, phí hội-nghị

Bọn pai-thủ ở Bảo-tộc tỉnh đã quyết định phái người đại-biểu ra đề đến ngày 15 (âm-lịch) này thì khai một kỳ quan, phí hội-nghị.

Ngoại-quốc yêu-cầu Chính-phủ

Sứ-thần Bỉ đào-nha đã đến Ngoại-giao-bộ yêu-cầu hai cách : một là các nước được tỏ chức một ủy-viên-đoàn để tuy thời kiểm-sát ; hai là con đường Kinh-hoa Tân-phố nên tổ-chức một đội hộ-lộ binh mà có đủ thế-lực để giữ gìn cho hành-khách.

Đại biểu của quân giặc

Cau-thiên Tăng là đại-biểu của quân giặc đến Lâm-thanh, đã bức nhận rằng đợi khi Chính-phủ rất quân về, sẽ buông thả một bọn bị bắt thứ nhất, và yêu-cầu Chính-phủ phải thu lâm quốc quân cùng giao phó quân giới. Chu người cao non tám nước, hiện Chính-phủ đã công-suy Trần-điêu-Nguyên và Thân sĩ-Khôi cùng Chu quyết-nghị.

Tin Trương-thiệu-Tăng

Chính-đoàn đại-biểu vào yết-kiến Lê-nguyên-Hồng thuật ý-kiến của phiên nhiều người trong quốc-hội xin mau mau mến chức Trương-thiện-Tăng Lê-nguyên-Hồng trả lời rằng vốn không có ý gì bình-vực Trương cả, chỉ đợi Trương xin từ một lần nữa thì sẽ chuẩn-y ngay.

Tin Trương-tác-Lâm

Trương-Kế và Uông-tinh-Vệ đã đến Phụng-thiên để điều-đình với Trương-tác-Lâm.

VĂN UYỂN

Bài dạy « Búp-bê »

Này này, chị dặn em ơi !
Dặj em nhớ lấy những lời mẹ cha.
Nên năng quét dọn cửa nhà,
Có làm, có lụng mới ra con người.
Em nghe chị dặn mấy lời :
Em nên sạch-sẽ vui tươi mới là.
Vì bằng bẩn thỉu như ma,
Người ta thấy thế, ai mà thương yêu !
Em nghe chị dặn mấy điều :
Muốn cho cha mẹo, mẹ chiều, chị thương;
Một mình, em chớ ra đường,
Mẹ-mìn nó bắt đem sang bên Tàu.
Em nghe chị dặn mấy câu :
Những khi cha mẹ đi đâu vắng nhà,
Thì đừng hòn khóc kêu la,
Kêu la, hòn khóc chẳng là người ngoan.
Em ngoan, chị quý vô vàn,
Em nên ngàn nết chị đoan cầu này :
Em tuy còn lúc thơ ngây,
Tập-tành mãi cũng có ngày nên khôn.

Bài « rung-rảng »

Rung-rảng, rung rẻ,
Dắt trẻ đi chơi ;
Đến chỗ mất trò',
Ta ngỡ, ngỡ mất.

Rung-rảng rung-rẻ,
Dắt trẻ đi ăng ;
Gặp lũ ngoan đồng,
Ta không chê-nhạo.

Rung-rảng, rung rẻ,
Dắt trẻ đi ra ;
Gặp mẹ về nhà,
Ta ra đón rước.

Rung-rảng, rung-rẻ,
Dắt trẻ đi lên ;
Gặp bọn người trên,
Ta nên chào lạy.

Rung-rảng, rung-rẻ,
Dắt trẻ đến đây ;
Thấy kẻ ăn mày,
Ta lấy làm phúc.

Bài-hay-Cường
Soạn-giả : Nhời con trẻ

Cái sự-nghiệp cao-su nước Anh với nước Mỹ cạnh-tranh nhau

Sự ăn dụng cao-su trong thế-giới càng ngày càng nhiều, nên cái sự-nghiệp giồng cao-su thành một cái tổ-chức sự-nghiệp cũng lớn khá. Nước Anh là một nước cao-su sinh-sản rất nhiều, mà nước Mỹ là một nước cao-su tiêu-phí rất nhiều, vì có thế mà hai nước đối với cái sự-nghiệp cao su có cái quan-hệ một-thiết với nhau lắm; mà cái giá cao-su lên xuống, cái lợi hại nước lại thành ra trương-phản nhau, giá cao-su cao thì những nhà giồng cao-su ở nước Anh được mãn-nguyện; trái lại giá cao-su hạ thì những nhà chế cao-su và những ông chủ xe hơi nước Mỹ có phần khoái hoạt hơn; ta xét rõ chỗ lẽ thì ta không còn xá-dị gì cái sự nước Mỹ bây giờ muốn quật khởi lên cũng nước Anh cạnh-tranh cái sự-nghiệp cao-su.

Cứ lời thương-vụ-bộ nước Mỹ báo cáo cái tình-hình sự-nghiệp cao-su trong thế-giới đại-nước như thế này : Nguyên từ năm 1900 trở về trước, cái nguồn xuất sản cao su chỉ nhờ về những cây cao-su trời sinh ta nhiều ra sau nhân cái nghề xe hơi phát-đạt, sự nhu-dụng cao-su càng ngày càng thêm mãi, thành ra cái nguồn xuất-sản phải nhờ về những cây cao-su tự người ta giồng lấy đến chín mươi phần trăm; những cây cao-su ấy phần nhiều ở quần-đảo Mã-lai (Malaisie), đảo Tích-lan (Ceylan) cùng các đảo đông Ấn-độ thuộc Hà-lan; trong những cây cao-su người ta giồng ra có đến hầy mươi hai phần trăm là sinh-trưởng ở thuộc-địa Anh, lại có đến tám phần trăm là những nơi của tư-bản người Anh bỏ ra, kinh-doanh hai mươi năm nay, những cao-su thiên-sản bị đào thải dần dần; cứ số thống kê trong năm 1922, những cao-su người giồng có tới ba mươi tư vạn tấn, mà những cao-su thiên-sản chỉ còn có hai vạn ba ngàn tấn, coi thế để biết cái sự-nghiệp giồng cao-su đã phát-đạt biết chừng nào.

Tự năm 1910 đến năm 1920, trong mười năm đó đương vào cái thời-kỳ sự-nghiệp giồng cao su thịnh lắm, đến khoảng năm 1920, năm 1921, về sau khi chiến-tranh các thực-nghiệp đình trệ hết, nhu yếu giảm ít, đến nỗi tồn-hóa đói-tích, giá cao-su một ngày một hạ dần, vào khoảng năm 1920, hạ đến mỗi hoòng chỉ còn có hai, ba xu tiền Mỹ, cái giá ban lại kém cái thành-bản sản-xuất rất nhiều. Giá cao su nọ như thế, về phần nước Mỹ là nơi tiêu thụ vẫn được lợi nhiều, nhưng về phần nước Anh là nơi sinh sản thì có lẽ nhiều thế mà đến phá sản cũng nên. Chính phủ Anh vì có ý cứu-tế tại-trường cao-su của nước mình, ngày tháng mười năm 1920 bèn lập một cái hội ủy viên điều-tra những tình-hình giồng cao-su các nước thuộc địa, gọi là hội ủy-viên gồm có quan-lại của chính phủ, các người tri-sự ở các công-ty giồng cao-su mà về phương-diện các nhà chế-tạo cao-su lại không có một người đại-biểu nào dự cuộc hội, thành ra cái hội ủy-viên ấy chỉ chủ sự lợi ích cho các nhà giồng cao-su, ngày tháng mười năm 1920 tuyên-bố cái phương-pháp hạn chế cao-su xuất-khẩu, kinh thực đã bỏ đi-thi-hành phế chuẩn, từ ngày mồng một tháng mười một mỗi đến thực-hành; cái phương pháp hạn chế cao-su xuất khẩu là đánh thuế cao-su xuất-cảng cực nặng, cứ lấy cái người sinh-sản trong năm 1920 là ba mươi ba vạn năm ngàn tấn làm mực mà cứ cho xuất-cảng chừng sản mươi phần trăm cái mực ấy, nghĩa là chỉ cho xuất-cảng hai mươi vạn một ngàn tấn, cái mục-đích bắn luật ấy là cốt bắt cao cái giá cao-su lên tới được mỗi hoòng ba tiền linh tiền Anh, trừ phi đến cái địa bộ ấy thì không cho khỏi-phục cái nguồn sinh-sản nữa 1920; nhân thế mà cái giá cao-su quản hiên cao lên thật, hiện mỗi hoòng đã cao quá ba mươi xu tiền Mỹ rồi. Cái hiện tình cao-su như thế, theo về cái phương-diện các nhà giồng cao su nước Anh số nhiều là cái phương-pháp của tổ thích đáng lắm, nhưng về cái phương-diện các nhà tiêu-thụ cao-su nước Mỹ thì không khỏi oán nỗi thiệt thòi, tính cái số lượng cao-su tiêu-thụ ở trong nước Mỹ chiếm tới bảy mươi phần trăm sản nghiệp trong toàn-địa-cầu; nay cái số lượng cao-su nâu-nhập của người Anh đã làm cho nhà tiêu-thụ cao-su nước Mỹ làm sao không quẫn bao nhiêu; cứ các nhà thương-nghiệp chuyên môn bên Mỹ đã nỗ lực theo cái kết-quả cao-su cao giá mãi mà thế nào cũng sẽ khiến cho các nhà chế-tạo cao-su trong nước Mỹ phải mỗi năm phí thêm mất tới ba tỷ cho tới sản ra tiền vàng Mỹ, lại cứ trong thời-kỳ thương-báo « The Jiveland » bên Mỹ nói hiện có đến một ngàn vạn người Mỹ đều phải chịu cái ảnh hưởng cao-su cao giá; coi thế để biết cái sự-nghiệp cao-su nước Anh với nước Mỹ có cái lợi hại xung-đột nhau không phải là nhỏ vậy.

Các nhà tiêu-thụ cao-su bên nước Mỹ vì cao-su lên giá mà phải chịu thiệt thòi to như thế, có lẽ nào cam tâm mãi hay sao? Cái phản động-lực

Do Võ Phiến cung cấp

ấy thành ra những nhà chế tạo cao-su ở bên Anh kêu lên phản đối, hội chế-tạo cao-su của nước Anh đã phát biểu một bài luận ngôn phản đối cái loại hạn chế cao-su xuất khẩu nói: cái phương pháp ấy chỉ như thế, không những không được cái hiện-quả gì tốt mà lại giúp cho nước Mỹ thêm hăm ra một cái thị-trường cao-su mới, không khéo làm cho nghề cao-su của nước Anh mình đến tuyệt nghiệp cũng nên; trong bài luyên-ngôn đó lại có so sánh với nghề bông nữa: Đành rằng cao-su thì nước Anh mình là nơi sản xuất, mà nước Mỹ là nơi tiêu thụ, nhưng trái lại, bông thì nước Mỹ lại là nơi sinh sản mà nước Anh mình lại là nơi tiêu thụ; nay nước Anh mình bày ra một cái thiên-lệch cao giá cao-su như thế, giữ sao khỏi nước Mỹ cũng thi hành cái thủ-đoạn phục-thù nghề bông, mà thật cái loại hạn chế cao-su xuất-cảng tuy cũng có cao-su được cái thị-điểm trong nước Anh một lúc bây giờ, mà nếu sau này người Mỹ bức không chịu mà khởi ra kinh-doanh cái sự-nghiệp giống cao-su thì nghề giống cao-su của người Anh không sao đứng vững được nữa; chứng ngay như nước Ba-tây trước là một nước sản nhiều cao-su lắm, sau vì chính-phủ Ba-tây đánh thuế cao-su xuất cảng nặng, dục cho nước khác bắt chước giống cao-su; kết-quả sản-ngạch cao-su nước Ba-tây còn chiếm được chân mười trong thế-giới mà đến nay chỉ còn có một phần mười lăm, nước Anh mà thực hành cái chủ-nghĩa hạn-chế-phẩm ấy cũng đã chuẩy đến sự giống cao-su ở Nam-á Ý-châu và quần-đảo Phi-luật-tân; một ông vua xe hơi bên Mỹ, ông Henry-Ford là người tiêu-thụ cao-su nhiều nhất đã dương hiên-hợp với một nhà chế-tạo bánh xe cao-su trứ danh nữa, ông Harvey S. Firestone đứng lợp hết thảy cả nghề giống cao-su ở Nam-á Châu và quần-đảo Phi-luật-tân, họ định thao túng cái nguyên liệu cao-su để tránh với các nhà giống đồng cao-su nước Anh này gió; cái kế-hoạch ấy mà cáo thành công, thì rồi thị trường cao-su trong tiền-đồ sau này có ngày lại bến cỏ hẳn vậy.

X.

Một đoàn xe-hỏa chở hàng trượt bánh

Bốn toa dầu hỏa bị cháy
Bốn người bị thương

Ngày 31 Mai, hồi 5 giờ, một đoàn xe hỏa có 9 toa, ba toa chở dầu hỏa hai toa chở chất hôi-thán (carbure de calcium), trượt bánh vào khoảng đường từ Lao-kay đến A-mi-chêu, vào chỗ .62 km. + 600 m.

Nguyên đêm vừa qua mưa mãi, đường sắt rất trơn, xe hỏa đi rất khó, vì chỗ ấy đường dốc. Trước máy hãm xe còn ổ, sau không hãm được nữa, bánh xe cứ máy cứ trơn lướt trên đường, hễ xe mà đi. Vì vậy tốc máy đi rất nhanh, người và máy và toa đều ran hết sức, mà không sao giảm lại được. Đến một chỗ đường cong, cả máy rượt ra ngoài đường sắt, và đổ ra ngoài chỗ rất đá, hầy toa đầu mắc liền với toa chứa than, chạy vượt qua trên cái toa máy, thì lửa trong toa máy làm cho một toa dầu hỏa nổ lên, rồi lửa bén đến các toa sau cũng nổ nốt.

Sau lửa bén đến các toa chứa chất hôi thán và than đốt, nhưng may người ta giữ gìn được kịp, một phần các chất trong các toa này cứu được không cháy.

Bốn người An-nam làm ở tàu hỏa thương chỉ có người vẫn máy là nặng mà thôi, nhưng không hại đến tính mệnh.

Số tiền tại độ 150.000 quan. Việc ấy hiện đương xét.

SÁCH MỚI XUẤT-BẢN

LA COMPOSITION FRANÇAISE
aux examens franco-annamites
của M. L. HOULLIER
Giáo-sư trường Bảo-hộ soạn riêng cho học-trò Việt-Nam

Bán tại nhà in bản quán
Giá mỗi quyển . . . 0$30
Tiền cước mỗi quyển . 0, 12
Ai ở xa xin viết thư về cho
ông BÙI-XUÂN-THÀNH
61 *63, Rue du Colon, Hanoi.*

VIỆC HANOI

Giá bạc. — Kể từ ngày 7 Juin 1923 này, ở các Nhà nước định là 8 05

Thị-giá quốc-trái. — *Ngày 7 Juin 1923* : 3-/- 57 45. — 4-/- 1918 61,47 5-/- 1915-1916 74 80 — 5-/- 1920 88 .85. — 6-/- 1920 87

Quan Toàn-quyền tại Cao-miên. — Quan Toàn-quyền Baudoin ở Saigon đã sang Cao-miên sáng hôm nay. Ngài định đi khắp cơ đường thuộc-địa số 1 bỉa cho biết công việc làm đường đã được đi đến nơi đến rồi và xét về việc dựng nhà khách sạn tại Poumpenh và Siamréap. Nội ngày thứ hai này quan Toàn quyền lại về Saigon

Thuyên chuyển các quan cai trị trong Nam-kỳ — M. Hutel, quan cai-trị hạng ba, chủ tỉnh Tây-ninh, nay đổi đi chủ tỉnh Biên-hòa thay M. Sartor quan cai trị hạng nhất về nghỉ.

M. Bonnemain, quan cai-trị hạng ba, mới bổ đến Nam-kỳ thì nay đổi đi chủ tỉnh Tây-ninh thay M. Hutel.

M. Pommez, Henri quan phó cai-trị hạng nhất, tòng sự tại phủ Thống-đốc Nam-kỳ nay đổi đi chủ tỉnh Long xuyên thay M. Mossy quan cai-trị hạng ba về nghỉ.

Xe lửa chạy đêm vào Nghệ. Kể từ ngày 15 Juin trở đi sẽ có những chuyến xe lửa đi đêm vào Nghệ. Trong số báo ngày mai bổn quán sẽ nói rõ hơn.

Tin đường sá. — Phủ Thống sứ lại tiếp được những tin sau này về đường-sá ở các tỉnh.

Ninh-bình — Đường thuộc-địa từ Ninh-bình đi Đông-giao tuy có một đoạn 50 thước bị nước ngập 20 phần nhưng cũng đi-đó được.

Đường Ninh bình đi Gian khan bị đứt ba đoạn, đất long lở ra. Bến đò Gian-khan ngay bến vì nước chảy dữ.

Đường hàng tỉnh số 12 ở miền Nho-quan và đường hàng tỉnh số 38 bị ngập cả. Cả miền Gia viễn, Nho-quan bị ngập lắm. Nước sông Đáy ở Ninh-bình lên tới 1m 40.

Đường thuộc-địa số 1 từ kilomet e 109 đến 111 đã bị lại được rồi.

Bắc-ninh. — Đường số 38 từ đường Bắc-ninh đi Chũ-giáng, từ sông Đuống đến Cầm giàng thì không đi được.

Bắc giang — Đường số 18 từ Phả-lạng-thương đi An châu không đi được từ Lục-nam đến Chũ.

Bắc-Đông. — Đường số 31 không đi được từ Miên-môn đến Nho-quan

Phú thọ. — Đường Phú-thọ đi Vạn-yên đã đi lại được từ sáng hôm nay

MỘT CÁCH GIẢI TRÍ

Tuần lễ này, rạp Chớp bóng Palace có một chương-trình rất hay.

Trước nhất có phim PARAMOUNT là một tấn hài-kịch rất thú.

Sau đến phim LA MONTÉE DU PASSÉ cũng rất khéo rất hay.

Rồi đến hồi thứ 11 và 12 về phim LE ROI DU CIRQUE là một phim tuy hồi đầu thiên hạ đã hoan-nghênh lắm

Ấy thế mà rạp Palace chỗ ngồi lại lịch-sự thảnh thơi, và lại có âm-nhạc rất hòa-nhã nữa.

Như vậy thì muốn giải trí còn gì hơn là đến coi chớp bóng tại rạp Palace.

Việc đâm tàu « Nguyễn-Trãi ». — Trong số 12 người thủy-thủ tàu *Nguyễn-Trãi* bị nạn hôm nọ thì mới thấy có 5 người, tên tuổi và chỗ ở đã đăng trong một số báo trước rồi. Vậy thì còn 7 người nữa hiện đến nay vẫn chưa có tin tức gì.

Nếu người sống sót ấy là nhờ về một người thuyền chài tên là Khánh ở Thanh-hóa ra ngoài khơi đánh cá cứu được đưa về. Có như lời khai của 5 người ấy thì tàu *Nguyễn-Trãi* ở Tourane khởi-hành hôm 24 Mai và đến hôm sau thì bị đâm ở địa phận tỉnh Quảng-bình trông ra.

Hội-đồng ấy-viên thành-phố. — Hội-đồng ấy-viên của thành-phố đến tối hôm nay, bổ. 9 giờ sẽ họp tại tòa Đốc lý, có quan Bộ-lý Mourroux làm chủ tọa.

Tòa án Đại hình. — Đến ngày thứ hai 18 Juin 1923, tòa án Đại hình sẽ họp vụ thứ hai để xử những việc này :

Ngày thứ hai 18 Juin. — Việc Bernard Giếu lấy trộm tiền giấy bạc bỏ ở trong thư gửi sở Điện-báo

Ngày thứ ba 19 Juin. — Việc Folacci người Kiểm-lâm Phú-thọ tiêu tiền công mất hơn 2000 đồng.

Về Ng-v-Ngọc thư-ký sở Điện-báo Cao-bằng hầy phá công-văn cũng xử trong ngày hôm ấy

Ngày thứ năm 21 Juin. — Việc ăn cướp, sản phẩm là những tên này : Hoàng-v-Võ Hoàng-v-Phúc, Phan-v-Ninh.

Ngày thứ sáu 22 Juin. — Việc ăn cướp : lũ tên Võ-v-Sang, Võ-v-Vi-h, Hoàng-v-K'êm và Ng-v-Ng-Te.

Ngày thứ bảy 23 Juin. — Việc kháng cự : lũ tên Hoàng-v-Bát, Hoàng-v-Duc.

Ngày thứ hai 25 Juin. — Việc Trần-thị-Hoa tức Thị-Đức và Trần-v Hách phạm tội sát-nhân.

Việc giấy bạc giả cũng xổ vào chỗ Bu hôm 8y. Can phạm là tên Ng-v-Hoan và Trần-bá-Thụy tức Nho

Đến chiều ngày 9 Juin thì rút thăm lấy những ông hồi-thẩm.

Giải thưởng về bài ca Âu-trí-viên — Ngày hôm nay, bản-quán đã nhận được bức thư riêng của M. Ng-đăng-Tiến và một cái lọ đồng của M. Hoàng-xuân-Lãn gửi đến như lời của hai ông đã nói ra trước để phát thưởng về bài ca Âu-trí viên. Còn bức thư vàng của Ngô-thị-Quyên nữ-sĩ mà hiệu G. g long nhận làm thì nay cũng xong rồi, hiện đã đem đến hãy tại bản-quán. Trong bức thư ấy có 4 chữ tiếp vàng « *Giải nhất nhường đứa* » của bản-quán nghĩ rằng, Bởi hồi 5 giờ chiều ngày 11 Juin này thì 4 nhà trúng giải sẽ đến đến bản-quán để lĩnh thưởng.

Phòng khám bệnh

của quan Thầy Thuốc tây

Phố hàng Điếu nhà bảo (Rue des Pipes) số nhà 9, ở Hanoi.

Ngày nào cũng khám bệnh từ 10 giờ sang đến 12 giờ trưa, trừ chủ nhật và ngày lễ.

Phòng nuôi người bệnh, rất sạch sẽ. Chữa các bệnh người lớn và trẻ con.
c. 3883

Phòng Thương mại. — Phòng Thương-mại Hanoi đến ngày 11 Juin 1923 sẽ họp để bàn những việc sau này :

Việc hai năm bầu lại các phòng Thương-mại Bắc kỳ

Việc bầu quan bảo cứu các ông lại các thước-đia Phán.

Việc lệ, một Võ-tuyển cục tại Đông dương và Thái bình-dương

Việc công ti Hỏa-xa Đông dương và Vân nam.

Việc bầu ông thay thế ông Bùi Đình Hội chức hay là ở Hội chức đến về

Việc điều tiền tăng dịch cho các hành khách đi xe lửa từ Hanoi đến Yên-viên

Việc làm đổi lại giờ các chuyến xe số 52 từ Amichêou đến Lạc-hay và số 50 từ Amichêou đến Mong'seu Pechetchei.

Việc bằng tàu biển.

Các thứ trưng nhưm và lapin ở thuộc-địa.

Việc sở sách tiền bạc.

Các công văn và lu-văn.

Muốn bán một cái xe moto hiệu Alcyon 2 mã-lực rưỡi chạy còn tốt lắm. Xin hỏi số nhà 27 phố Hàng Trống, từ 11 giờ đến 14 giờ và 17 giờ đến 19 giờ.
3608

Hỉ tín. — Bản-quán có nhận được thiếp báo tin mừng rằng đến ngày 9 Juin 1923 hồi 5 giờ chiều, tại tòa Đốc-lý sẽ làm lễ thành hôn cho M. Marius Lebeye, phó chủ sự tại xưởng công-ty Hỏa-xa Vân-nam kết duyên với cô Alice Weld là lệnh-ái quan Giám-binh W.eld. Vậy xin có lời mừng có đôi và chúc lễ mới.

Cuộc đua xe đạp ban đêm. — Như lời bản-báo đã đăng trước, tối thứ bảy vừa rồi, hội xe đạp lại phải hoãn cuộc đua lại lần thứ ba. Nếu trời có mưa mãi như thế, vòng xe đạp ngập nước như thế thì có lẽ phải lấy vòng đua xe làm một cái bể nước tắm cũng nên !

Nhưng dù thế nào hội cũng nhất-định đến tối thứ bảy này mở cuộc đua xe cho được vừa lòng công-chúng vẫn mong mỏi đã mấy bữa nay. Hiện bây giờ hội chưa có đủ tiền mà làm nhà lấy chỗ cho mua cho tất cả mọi người được, nhưng hội vừa mới gửi sang Tây thêm một cái đã không-íh để khi mua thì có thể cho chỗ hết cả mọi người được.

Nhưng sự vận-tải từ Pháp sang đây rất là chậm trễ, và cái đủ lỳ làm cũng mất lâu cũng lâm thì ít ra cũng phải vài năm mới xong được.

Vậy nếu tối thứ bảy mà trời lạnh rào thì nhất định mở cuộc đua xe đạp. Chương-trình vẫn theo nguyên như chương-trình đã phát hôm 26 trước và các vé cũ lần trước chưa dùng thì kỳ này dùng được.

Tuyển thư-ký vào sở Tài-chính — Đến ngày 23 Juillet 1923 hồi 8 giờ sáng và những hôm sau tại Hanoi sẽ mở một kỳ thi tuyển sáu chân thư-ký tập sự vào sở Tài-chính Đông-pháp.

Những người tỉnh-nguyện ứng thi ít ra phải đủ 18 tuổi và nhiều nhất là 25 tuổi, trừ ra trước đã từng sự với nhà-nước rồi, đã đến năm 55 tuổi có thể đã thôi-hạn về hưu-trí thì không kể. Lại phải có bằng Pháp Việt thành-chung (D plôme d'études complémentaires) hay là bằng Cao-đẳng tiểu học tây (Brevet d'enseignement pr maire supérieur). Đơn phải làm bằng tiếc-thì và đính theo những giấy sau này :

1 Giấy khai sinh ;

2 Giấy lai-lịch của tòa án hay là không có thì giấy kiểm-hạnh ;

3 Giấy nhận thực của thầy thuốc làm theo kiểu nào thì sở Tài chính sẽ cấp cho những người ứng thí một bản.

Các giấy kể trên ấy phải đệ đến quan chánh sở Tài-chính (Directeur des Finances) nhận cho đến ngày 5 Juillet là cùng hạn.

Chương-trình thi đã đăng trong Quar-téo Đông-pháp năm 1919 trang 2320, các thí-sinh ai muốn xem thì cứ lại sở Tài-chính mà hỏi.

HAY CHO XÃ HỘI

Một phó g khám bệnh cho người nghèo khó của quan Đốc tờ ải co man (PIQUEMAL) tại phố hàng Bông số nhà 178. 7 giờ rưỡi đến 9 giờ, chủ nhật ngày lễ nghỉ.

Cuộc thi ảnh chơi. — Cuộc thi ảnh chơi của hiệu Hương-ký đã xong rồi. Các giải thưởng các nhà dự thi được như sau này :

Giải nhất M. Lê-v-Thụy, 80, phố Bắc-ninh

Giải nhì M. P. G. Duren, 54 đường Félix Frure.

Giải ba M. Ng-đình-Thông, trại Văn quán

Giải tư M. Manau, quan cai-trị.

Giải năm M. Tocco, thầu-khoán ở Lao-kay.

Giải sáu M. R. Neau 3 đường Boillot prolongé.

Giải bảy M. R. Chion, 4, đường Boillot prolongé.

Giải tám M. Eynard, 46, đường Gia long

Giải chín M. Lê-đức Tram, thư ký phủ Khâm-sứ Huế.

Giải mười M. Batiche, khu bảo Hanoi.

Những ảnh được thưởng sẽ bày tại hiệu Hương-ký từ ngày 10 Juin trở đi, chủ nhật và ngày lễ từ 7 đến 10 giờ và các ngày thường, sáng từ 7 đến 11 giờ, và chiều từ 14 đến 19 giờ.

BẤN ĐẤT

Một khu đất thực đẹp ở gần 10 rượu bia ô-mên (Hommel), rộng 1630 vuông.

Ai muốn mua thì hỏi tại : M. Speck (Dépôt Gare) ngay nghĩa-địa nhà đạo trông sang.
3640

Kính cáo các ngài mua Song-phượng — Dịch-giả tiếp được nhiều thư trách rằng hộ tiểu-thuyết « Song-phượng kỳ-duyên » giá yết có 0 p. 80 mà sao lại bán giá lên chín bảo hoặc một đồng vân vân... Vậy xin có lời kính cáo để các ngài biết cho rằng sự bán tăng giá ấy là bởi một vài cửa hàng sách thấy thứ tiểu-thuyết ấy cạn lại hết rồi, không buôn đâu được nữa thì còn giữ lại làm chơi, mới bán tăng giá đó thôi, chứ dịch-giả không đám bán tăng giá. Lại còi để các ngài tử nay muốn mua « Song phượng kỳ duyên », xin cứ tìm hỏi các cửa hàng sách, họ may có hàng nào còn chăng xin đừng viết thư cho dịch giả.
2083

Ngoạch tòa Sứ. — M. Văn-đức-Ngư thư-ký thượng hạng bạng ba ngoạch tòa Sứ tại tòa ba phủ Thống-sứ được phép 20 ngày nghỉ tại Bắc-kỳ và Trung-kỳ.

SÁCH MỚI XUẤT BẢN

ẤU-HỌC TOÁN-PHÁP
CỦA
NGUYỄN-NGỌC-QUẾN
soạn
Giá 0$30 một quyển

Ô tô đụng xe tay. — Tối hôm qua hồi 7 giờ có một ông Tây và một bà đầm đi xe tay qua phố Lò-đúc thì cái xe của bà đầm ngồi bị chiếc ô-tô số 1009 ở phố Paul-Bert đi lại đụng phải. Trong xe có một bà đầm và một cô con gái ngồi. Bà đầm ngồi xe sẽ sự quá phải nhảy xuống đất thời bị thương ở khuỷu tay. Sở Cẩm đã đến xét xem lối tại đâu.

VIỆC BẮC-KỲ

HAIPHONG

Mưa lụt. — Trận mưa vừa rồi có nhiều nơi thôn-lỗ bị lụt, nhưng không đáu bị nước nộ ảnh hưởng xóm mới ở đằng sau sở Xi-măng. Nước chỉ-nhật trước ở xóm ấy nước ngập tới 50 phân tây thì đến cư đã lấy làm lo ngại, định kêu với Nhà-nước xẻ nắn con đường cái gần đấy lấy lối thảo ra sông Đào. Ông Tấn bọn Hạ-lý là M. Colombani đã đem việc ấy trình với quan trên, thì ngay hôm ấy có quan Đốc-lý Krautheimer và ông trưởng-sự công-tác Gauthier đã đến tận nơi quan-sát, nhưng các ngài không ưng cho xẻ đường lấy lối thảo nước vì sợ rằng đến khi nước thủy-triều lên thì lại ngay ở bên hơn là để vậy.

Xem ra ngày hôm qua nước đã rút nhiều, chỉ còn những nơi nào trũng thấp mới còn lụt độ đến cổ chân là cùng. Ngày hôm nay giá nắng đều, không phải trộn mưa buổi sáng, thì có lẽ được khô ráo cả rồi.

***

Đến hôm nay mà trường thi ngoại vẫn còn nước mưa ngập lội đến gối người ta thi đã biết các lăng quanh vùng ấy cũng chưa rút được mấy.

Gán bó. — Vừa rồi có một người đi chơi ở phố Paul-Bert tay cầm cái gán bó thì lính cảnh-sát liền bắt lấy đưa về đề ở sở Cẩm.

Đang gán bó làm vật cầm tay đi chơi cũng như cầm khí giới vậy, thì cầm đi rất là phải.

Ăn cắp đi-nh. Bạm-v-Tong 47 tuổi, Võ-v Kiên 25 tuổi, cùng gác ở sở X-măng và cùng ở Hạ-lý và P. qanvăn Nhơn 17 tuổi quán sở Võ mang, tỉnh Kiến an, đều can vào việc ăn cắp 7 kí-lô đinh của sở ấy, thì đã lồng giam tất cả để chờ tòa đề-hình xử.

Cắt cỏ lúa. Hầu Trung hầu ngày 1er Juin đang lên những bực-sinh để bằng Sơ-học Pháp đẳng làm lên các Ng-công-Toại là Ng-đông-Tuấn, vậy nay cắt chính là Ng-công-Toại cho đúng.

THƯỜNG-TÍN

Diễn-thuyết cải-lương. — Hôm qua, quan Công-sứ mới *Lachaud* đại-nhân và quan Tổng-đốc Hoàng có về bản-hạt để diễn-dụ cho các tổng, lý, chánh, phó, hương hội về việc cải-lương.

Ký thầy ngài khuyên bảo dân anh em làng nên giữ lấy sự hòa-mục làm gốc. Trong một làng không nên phân bè cánh. Mỗi người nên lấy công-tâm mà xử-trí mọi việc trong hương-thôn thì làng mới thành ra được một cái đoàn thể tự-trị, cho dân làm ăn được thịnh vượng.

Có bốn-mục lại phải có tiết-kiệm. Phàm các món tiền công phải để dùng vào các việc công-ích, chứ đừng đem phao-phí vào những sự ăn-thực thái-quá, đừng thu bổ cần nhà làm rộng rãi-rỡ quanh năm để một vài người ăn cho nhờn mép.

Muốn cho các món công-thu chi đúng vào những khoản công-chi mà thôi, thì cần nhất là mỗi làng phải làm lấy một quyển sổ dự-toán chi thu. Cứ mỗi năm hội-đồng phải dự-toán những món chi thu năm sau, đệ trình quan trên phê duyệt, rồi sang năm cứ chiếu những số đã dự-toán mà thu chi thôi, không được làm chi làm thu việc gì cả.

Làng nào tỉnh giảm được những cách chi tiêu hoang-phí, để được ra đồng nào thì nên lo vào những việc công-ích, như là làm công-quán hội-đồng, làm nhà trường học, mua trữ mấy thứ thuốc cấp cứu thiết-dụng, vân vân.

Việc học thì chẳng những là nên lo cho con trẻ trong làng được học cho biết chữ, mà lại nên dạy cho con trẻ học lấy những nghề-nghiệp để làm có thể kiếm ăn được.

Những lời hiền-dụ đó, khi quan Công-sứ Lachaud còn ở Sơn-tây ngài đã từng nhắc đến phen diễn-thuyết cho dân làng, cũng đã thấy kết quả ra nhiều, mà mỗi lần bảo-quản cũng đã lược-dịch ra đăng báo.

Từ khi ngài về trong nhậm Hà-đông, may quan Tổng-đốc Hoàng cũng rất nhiệt-thành về việc cải-lương hương-chính, thì dân bản tỉnh thật lấy làm mừng, thật là được hai vị phúc-tinh soi sáng cho cả một hạt. Phương chi quan Công sứ Lachaud lại đã hai phen làm phó Công sứ tỉnh này, dân tỉnh ngài rất am hiểu, thì sau này chắc các việc chỉnh-đốn thôn xã lại càng chóng thành-hiệu lắm.

Quan Công-sứ Lachaud ngày nay hầu thì đã lên đến tột cao. Hắc đầu bội-tinh cũng đã có, mà tuổi về hưu cũng đã quá rồi, vậy mà ngài chưa về ngỉ, còn vâng lời quan trên mà đốc nhậm lấy chức Công-sứ Hà-đông, lấy cũng vì một tấm nhiệt thành của ngài ở về việc chỉnh đốn lại các xã thôn trong bản tỉnh.

Lời ngài hiền-dụ thật là thiết-tha thay mặt, các kỳ lý đến nghe ngài, ai lấy đều cảm động. Chắc rằng hai quan đều tỉnh mà cũng đem một tấm nhiệt thành như thế thì hạt Hà-đông là chẳng bao lâu sẽ nên một tỉnh kiểu mẫu cho việc cải-lương vậy.

THÁI-BÌNH (Tân-đệ)

Kẻ trộm táo gan. — Đêm hôm mồng 2 lấy vừa rồi, đang lúc mưa to gió lớn, mà kẻ trộm cũng đi khoét ngạch, cẩn giường ngoài nằm ở tỷ rượu Tân đệ, nghe đâu nó lấy cũng khá to, nó không cả tủ sắt đựng bạc và quần áo, cũng đã vật. Cứ lời người kỳ rượu trình khai với quan huyện sở tại sẵn đấy, thì bị kẻ trộm lấy mất vào hồi 4 giờ sáng. nên vậy có lẽ kẻ trộm ra không dám vào lấy, mà xét ở bến Tân-đệ này từ trước đến nay đã xảy ra nhiều sự trộm cướp, lắm lúc bánh-khách đi tàu về đêm ngủ lại cũng lo, và lại là cái bến đông người xuôi ngược. Mong làm sao quan trên cho tuần phòng và lập điểm canh các nơi bến, để giữ những quân gian-phi khỏi lẩn quất ở trong phố bến Tân-đệ thì hàng phố được đội ơn lắm lắm. Mà cái trộm ở kỳ rượu ngày đêm quan huyện sở tại có . đương đó xét.

L. X Đ. tại cảo

PHÚ-LÝ

Hội đánh quần. Hội đánh quần « Tennis » của các ông làm việc ở tỉnh là tập ra đã được năm sáu năm nay, hội một ngày một phát đạt không mấy hội có cái về sầm sất như hội này, hội vì trong hội viên thuộc tỉ, là những bực đó ở đến cả

Vậy số hội-viên đã đông hơn trước nhiều, vậy mới rồi các ông hội-viên mới bầu hội-đồng hội-viên mới.

Chánh hội-trưởng : M. Ng-liên Bộ tham-tá tòa sứ Hà-nam.

Thư-ký : M. Thế, Tú-tài.

Thủ-quỹ : M. Bách, Giáo-học

Các ông đã khéo xếp đặt cho các hội-viên có nơi xem sách, đọc báo, uống rượu, đánh cờ và các sự tiêu-khiển có ích cho đường trí-đục, thật đục.

Vậy có lời chúc cho hội ngày thêm thịnh đạt.

Mưa lũ. Hôm mới rồi ở bợt Chinh mưa 15 xoã g trời mất 3 cái nhà và cái trại con gái đổ mất hai gian, may không thiệt hại chi đến nhân-mạng.

VIỆC TRUNG-KỲ

HUẾ-ĐỊA

Thăm trọng. — Hôm thứ bảy 26 Mai vừa rồi, người ta gặp một cái tử thi trôi lấp vào bờ bến phía sau thành phố Qui-nhơn. Vừa thấy thì người ta vào trình sở Cẩm. Mà đang khi ông Cẩm ra xét tử thi, thì có hai đứa con rỉ rồng chạy tới đó mà coi. Khi hai đứa đã xem kỹ càng, rồi hỏ lên rằng : Chú tôi đó, đoạn ôm xác mà la khóc thê thảm.

Ông Cẩm thấy vậy bèn hỏi có sự làm sao ? thì hai đứa khai rằng : « Thường bữa đến ga gây thì chú tôi cho thuyền ra biển mua cá về chợ chợ bán. Nhưng sớm mai nay cha tôi ra đi lúc canh tư, mà sáng ngày không thấy về ; đợi trưa cũng không thấy, nên chúng tôi phải đi tìm. Vừa tới đây nghe nói có người chết trôi, chúng tôi lại coi, té ra quả thật là cha tôi đó ». Nghe khai vậy, thì ông Cẩm lập tức cho đòi thân nhơn ông già chết ấy ở làng Hưng-thạch, đến nhận xác về mai táng.

Nghe đến xét trong thân thể ông già ấy, thì có một dấu thương hầm tím ở sau cổ ; còn sản đồng bọc đem theo mua cá thì hãy còn trong lưng.

(Coi tiếp theo số tới)

Vì vậy nên không lẽ nghỉ cho kẻ cướp

Tòa án Sơ-thẩm Vinh (Annam)

COURSE INTERNATIONALE
DE 100 KILOMÈTRES

Courue le 10 Mai 1925

Vainqueur : LE STUMPH
sur bicyclette J. B. LOUVET

Les cycles J. B. LOUVET
sont indépendants de tout consortium
et luttent seuls
par leurs propres moyens

EN VENTE CHEZ :
ANSTETT & Cie
Avenue Paul Doumer
HAIPHONG
NGUYỄN-HỮU-THĂNG & BÙI-ĐÌNH-ĐẠT
45, bd Doudart de Lagrée
HANOI
1051

Savon Cadum
Để rửa mặt và tắm.

Savon thường làm hoàn nhiều mụn, hoặc đâu mặt không được trong sạch cũng khiến thêm ác. Khi làm cho hoàn, để biết có mình sạch hết.

Muốn biết savon tốt hay là xấu thì lấy chất rượi ma thử nó. Nếu có chất cũng làm cho hoàn nhiều thì savon đó làm nhiều nhất, chắc nó phải làm dày nước da.

Savon Cadum hoàn chế một cách kỹ lưỡng và trong savon chẳng những là nó làm cho nước da trở nên mình, mà lại làm cho lỗ chân lông được khoẻ khoắn.

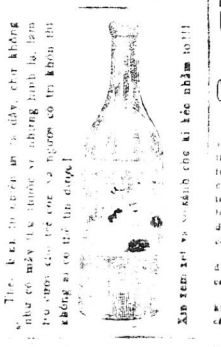
Trong mình ta đến có lỗ theo chân lông, nếu những lỗ ấy bị bụi bám bịch lại thì nó bọc ra mụn cũng mình.

Bởi vì nước Savon Cadum thấm vào chân lông, rửa đủ nhơ nhớp mồ hôi cho cái da của ta được khoẻ khoắn và mình luôn luôn.

Dùng Savon Cadum Lý làm lịch kém, gì người ta dùng nó không bị chốc nào, mà lại làm bằng hai các savon thường.

Giá mỗi cục Savon Cadum là hai quang.

Rượu bổ-dào
TONIQUE TONKINOIS
Có tờ chứng-chỉ ban khen của HOÀNG-THƯỢNG

Xin xem bài về rượu bổ-dào ở kì báo sau.

Rượu này đã kể-cứu theo thủy-thổ và tính-chất người phương Đông mà chế ra, cho nên người bản-xứ già, trẻ, đều dùng được cả! Xưa nay chưa có ai đã dùng mà chê được! *Giá bán rất rẻ: 2$25 một chai lớn; từ sáu chai giờ lên sẽ trừ hoa-hồng, tùy theo nhiều ít.*

Bán-hiệu không cần phải vẽ những hình kì-dị làm lạ mắt thiên-hạ và trò-chơi cho trẻ-con, lại kể những truyện khó tin, người có kiến-thức chẳng ai tin được. Đã vậy, giá bán lại đắt quá, mà vị-tất có được công-hiệu cho tính-chất người bản-xứ.

Bào-chế MONTÈS
54, Phố Tràng-tiền, 54
HANOI

Xin xem tiếp theo ở trang thứ tư tờ báo này.

Công-ty điện khí Đông-pháp

Vậy cũng có gần các giấy cái dẫn điện cho các nhà treo cành không được rõ, thêm gây nên tấm sự bất tiện mà trong những lúc có cơn dông làm cho cháy cầu chì hay đứt giây điện nhà trong lúc đông người tế mọi rối, mà không lúc ấy đều khi sửa lại được điện, ngộ ai có ý dụng phải giao điện có hề gây nên tấm sự rủi ro.

Vậy ông Chánh-kỹ-sư đốc công-ty điện khí xin có lời công-bố mọi rõ để các nhà mua điện biết.

Xin các ngài cho xén ngay cây-cối khiến cho tư giây điện cho đều cành cây phải cách ít ra là một thước.

Các ngài mua điện muốn nhờ ... in làm gì xong việc ấy xong đoạn.

XIN XEM CHO KỸ

[illegible] Tân-hiệu, để [illegible] khác xem đi xem lại [illegible] được, lại viết thư [illegible] hỏi mua. Vậy các ông [illegible] quyền lợi [illegible] rằng đã có hàng chính [illegible] đến bán-hiệu thì [illegible].

« Nhà Bán Thuốc Ec Montès có đồng-hồ ba chương mà ở ngay giữa phố Tràng-tiền, số nhà 54, Hanoi. »

Nay kính,
Ec Montès
54, Rue Paul Bert, Hanoi

Hàng mới — Giá cực rẻ!

Bản-hiệu vừa nhận được nhiều thứ nỉ [illegible] cashemire, kim-ngân chỉ [illegible] da Mông tự [illegible] nhiều thứ vóc nhiều thứ lắt mà bán giá cực rẻ để chiều hàng. Vậy ngài nào muốn dùng thứ gì xin mời lại mua ngay kẻo hết hàng đẹp.

Các thứ laine may complets và pardessus, imperméable soie để may áo đi mưa, có nhiều mùi rất nhã, xin các ngài chiếu-cố cho.

Kính cáo
NAM THỊNH, Tailleur
SORTEUR NOUVEAUTÉS
6, Rue des Cantonnais, Hanoi
2016

Các ông chủ-nhà, các ông thầu-khoán và các ông buôn-bán !

Các ông nên xem cả các hạng sơn, chỉ có thứ này là tốt hơn cả, bền hơn cả; vì thứ sơn STANDARD này là thật sơn tây của những tay *chuyên-môn người Đại-pháp* chế ra.

Nên hỏi giá ở « *Société Française des Couleurs et Peintures Métalliques STANDARD* », Dullen & Fortin, số 8, đường Gia-Long, Hanoi. 2063

Đồng-hồ đeo tay hạ giá

Mỗi cái **1$00**

Thưa các quý khách, những đồng hồ đeo tay của bản-hiệu vì giá bạc cao 8 quan nên chẳng tôi xin bớt giá mỗi cái 1$00, nếu chiếu giá không hỏi lời xin biếu cái hình giọng vàng cả hộp xin xem như sau này :

Đồng hồ đeo tay chèn tối thấy giờ	giá trước	8$40	nay	4$40
— id —	cổ kim ly	— 6 00	—	3 00
— id —	kim thép và kim vàng	— 4 80	—	3 50
— id —	vuông thợ xuất	— 5 80	—	4 50

Hễ các quý khách chiếu cố cho 2 cái mà không bớt giá, chiếu giá trước) thời xin kính tặng 1 chỉ chính giọng vàng đôi mài và 1 cái hộp kính nickel-dum và cả biểu *cuốn* nữa. Xin chiếu cố cho.

TONG-YUNE-TAI
40, Phố hàng Ngang, HANOI
2049

Vì vậy nên không lẽ nghỉ cho kẻ cướp rất nhỏ ra đoạt tài. Còn việc thủ hồn thì cũng không biết là nghỉ cho ai.

Sau quan cấm cho tờ bằng chứng để sự chủ nhận xác về mà chôn cất.

Phụ nữ sinh-hùng. — Hôm 26 Mai vừa rồi, có hai vợ chồng kia ở đèo Gu mang lên non hái củi như thường nhỏ. Khi đã đầy gánh thì sắp ra về. Đang khi trở ra thì người chồng đi trước, còn vợ thì đi sau cách nhau độ vài ba thước tây.

Thình lình nghe tiếng gió ào ào, thấy một con đại hổ nhảy ra chụp cổ anh chồng mà bóp họng; người vợ vừa thấy thì vộ vàng quăng gánh củi, cầm rựa mà chém con cọp, chém luôn cho đến năm bảy nhát, thì cọp mới chịu buông người chồng ra; nhưng vì tị nhiều vết rựa chém đau quá, phải cong đuôi nhảy thẳng vô rừng.

Bấy giờ người vợ gặng hết sức bình sinh kẻ vai cõng chồng đang cơn sắp hồi, chạy thẳng về nhà, vừa đến nhà thì người chồng tắt hơi.

Thảm thay! đang lúc chồng còn hơi thở, thì còn nằm ở sau lưng vợ, vợ lo cứu lưng chạy cho đến nhà, rồi sẽ tăng nhau trối phó. Hay đâu vừa đến chồng xuống, bắt bội nhìn nhau, thì đi kể giường-gian, người âm-phủ. Vợ lo khóc vua đất kêu trời; bèng nhơn tiếp tới thấy sự thảm thương thấy đều rơi lụy.

Khá khen thay cho một người phụ nữ ở chốn thôn-sơn cùng cốc, mà có chí anh-hùng mãnh liệt dường kỳ.

Đó chẳng qua là vì mọ rỗ đạo cương thường phu phụ tình thâm, sanh tử rất ly. Lại vì trọn đạo thờ chồng, nên mới được sức hùng cường hơn con mãnh-thú.

Nhưng chẳng phải là loài sư-tử Hà-đông hay sổ lồng mà chạy quanh thách-phố, mạnh mồng lo gan tấm cho mất bề thề diện ông chồng!

Bạn mà lòng lấy đó làm gương

Cuộc Đấu-xảo Mỹ nghệ

Hội Khai-trí-Tiến-đức định cuộc Đấu-xảo Mỹ-nghệ của hội tổ-chức ra, bắt đầu từ ngày 1er Novembre 1923.

Các đơn xin dự cuộc Đấu-xảo thì nhận từ nay cho đến 30 Septembre 1923 thì thôi.

Còn các đồ Đấu-xảo sẽ nhận tại [illegible] từ ngày 2 đến ngày 25 Octobre 1923.

Ai có đơn dự cuộc Đấu-xảo hay muốn hỏi điều gì về việc ấy thì viết thư cho ông Trưởng ban Mỹ-nghệ là Monsieur HIÉN-DUAZ, Directeur de l'Ecole des Arts appliqués à Hanoi.

BÁ CÁO VIỆC RIÊNG

Bản quán mới ra mục này. Ở đây những tin tức của cá nhân riêng, giá tăng sau chỉ tăng việc, đã có tính lệ. Phàm những việc đăng ở mục này, ai kỷ tên, người ấy chịu trách nhiệm, nhà báo quán không biết chịu lấy tội nào cả.

M. Đào-văn-Hiến, ngụ tại An-dương xã, huyện Hải-an, tỉnh Hải-phòng có một miếng đất cầm cho tôi, và đã qua hạn đã hơn một năm, và nay tôi còn bên việc nhà, chưa đem cái văn-tự lấy mà đi trình tòa được, vậy tôi có mấy nhời bá-cáo để chư ông chư bà biết cho là miếng đất ấy nay về phần tôi làm chủ, chứ M. Đào-văn-Hiến, không có trách-nhiệm gì đến nữa, và chư ông chư bà có muốn hỏi han điều gì xin mời đến nhà tôi sẽ nói chuyện, nguyên miếng đất ấy, bên đông gần Văn-Thông, mà bên tây thì gần Thuận-thành-Lợi, mà bên nam thì gần Văn Nhà và bên bắc thì gần đường. Vậy mấy nhời này bá-cáo để chư ông chư bà có muốn hỏi-han điều gì xin mời đến nhà tôi nói chuyện.

LƯƠNG-VĨNH-HƯNG
3604 *Số 17, phố Phúc-châu, Haiphong*

MỚI XUẤT BẢN SÁCH

LUẬN - NGỮ

Của ông cử Durone-nã-Thạc dịch

Giá mỗi quyển..... 0$20
Tiền cước mỗi quyển... 0.12

Ai muốn mua hay là hỏi gì thì xin cứ viết thư cho ông quản-lý nhà in của bản quán là :

Monsieur Bùi-Xuân-Thăng
63, Rue du Coton, Hanoi

TÒA ÁN SƠ-THẨM VINH (ANNAM)

TỰ Ý MUỐN BÁN

Đến hôm chủ-nhật là ngày mồng mười tháng sáu tây năm một nghìn chín trăm hai mươi ba, hồi chín giờ sáng, có bán đấu giá tại nhà tâm-tâm cạnh Tòa Án Vinh :

Một cái xe auto, hiệu « Overland » hai mươi mã lực, bốn sê dịp (4 cylindres), máy tự động (magnéto), thắp đèn (acétylène) tâm hay mười chỗ ngồi, máy mở nhanh chậm ba bực (3 vitesses), chạy dật lùi, còn tốt.

Bán tiền ngay và tiền giấy bút là mười đồng một trăm (10%).

Quan Lục sự Tòa đứng bán
3549 *Ký tên :* GUILHOU

Y khoa bác-sĩ Sarraillé

5, Phố Thợ-nhuộm — Giây nói số 398

Lối nghiệm mau mắn, đơn rõ, phân, nước tiểu, bằng kính hiển-vi.

Chữa bệnh ho lao, bịnh giang mai, bệnh sốt.

Bệnh đau dạ dày, đau ruột.

Bệnh đàn bà.

Nói được tiếng Annam, không phải dùng thông-ngôn. Thứ ba, thứ năm, thứ bảy khám bệnh từ 4 giờ đến 6 giờ chiều.

Trừ ngày chủ nhật, còn ngày nào rảnh từ 9 giờ 30 sáng đến 12 giờ trưa, có hẹn ngày giờ cho bệnh nhân đến chữa.

2080

PHÒNG - THĂM - BỆNH

CỦA QUAN

Y-khoa Bác-sĩ MAURICE LOUBET

Thương-chủ đã nghỉ tổng Bắc-đầu hội tình Nguyên chuyên về ngoại khoa tại bệnh viện Tonia Fes, Rabat, Casablanca Port-Said Al-cập Hoa.

Người khoa hội-viên, chữa mắt và các thứ bệnh lậu bệnh giang mai

Giờ khám bệnh : Buổi sáng : giờ đến 9 giờ
Buổi chiều : 4 giờ đến 6 giờ

KHÁM BỆNH Giá $ 0 đồng một lần
XIN GIẤT TẤM CHỨNG Giá 1$00 "
Phòng xem bệnh tại Bệnh viện Gia Lâm, 32.
GIÂY NÓI SỐ 238

3612

Ai muốn thân ruộng ?

Tôi có 120 mẫu ruộng thực-điền, liền một thửa ; tại làng Quán-thôn, tổng Bạch-sam huyện Duy-tiên, (Hà-nam), ruộng thực tốt, đều vào chân nhất đẳng điền, cấy chiêm không bao giờ mất nước, vụ mùa cũng có thể cưỡng giá được. Vận-tải rất tiện đường thủy thì liền với con sông Đế, đường xe lửa thì giáp ngay với ga cầu Guột, ga Đồng-văn. Trước tôi vẫn cho dân sở tại lĩnh-canh, mỗi mẫu đồng niên là ba tạ tây tỉ óc. Nay vì bận nhiều việc khác, không thể trông coi xiết. Vậy ai muốn thầu ruộng ấy, cứ vụ đưa tiền lại tôi, hoặc hỏi-vụ, hoặc một hạn ba năm, xin cứ viết giấy, hoặc đến thương lượng tại nhà tôi Tôi sẽ xin trả lời minh bạch.

Điền chủ : Madame Phạm-Bội-Châm
Rue de Tân-khai, Phủ-lý
3607 *(Hanam)*

祥和裕 YU-WO-TSEONG

Grand magasin de soieries Chinoises et Annamites
VENTE EN GROS
65, Rue des Cantonnais, 65
Hanoi (Tonkin)
TÉLÉPHONE N° 266

Bản-hiệu bán các thứ hàng Tàu và hàng Ta; hàng nào bản-hiệu không bán là vì không gồm đủ mẫu để xem hay.

Hàng Tàu và vuông vốn Trung-hoa làm ra, nên giá rất khách mua được giá rất rẻ hơn các hiệu khác, và các hiệu đã các phải hoàn lại cho khách; nên gửi khách mua của bản-hiệu thật là khôn lợi gấp bội. Vậy xin các quí-khách chiếu-cố mới thật là phải.

Muốn biết rõ, xin cứ lấy bông thử rồi thắp xem thì rõ ngay. Vậy xin các quí-khách chiếu-cố mới thật là phải.

Xin cho kịch.
YU-WO-TSEONG

LỆ MUA BÁO

Xin nhắc lại cả các ngài được biết rõ rằng : tiền mua báo thì phải trả trước. Vậy các hiệt quí ông nào mua thì gửi tiền cho bổ hỏ trong cả tiền gửi theo giấy mua thì bản quán không trả lời. Mua báo thì tính từ rằm hoặc mồng một thăng tây trở đi cho gọn.

TIỂU-THUYẾT

BA NGƯỜI NGỰ-LÂM PHÁO-THỦ

(Lịch-sử tiểu-thuyết nước Pháp)

Soạn-giả : **Alexandre DUMAS**
Dịch-giả : **NGUYỄN-VĂN-VĨNH**

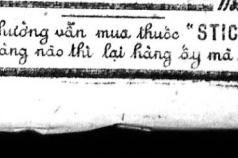
Mỗi tập (32 trang) **0$15** (tiền cước 0$08)
Toàn bộ (24 tập) **3.60** (tiền cước 0.35)

Ai mua xin gửi thư và mandat cho :

M. BÙI-XUÂN-THĂNG
Quản-lý nhà in Trung-Bắc-Tân-Văn
61-63, Rue du Coton, 61-63
HANOI

Kính gọng kền tròn, bù-dục

Giá bán 1$50 cả cuộc

BÁN TẠI HIỆU :
LY-SENG-BAO
42, Phố Hàng Bồ, Hanoi,
3092

Muốn được
SÁU TRĂM BẠC (600$)
thì hỏi thể lệ CUỘC THI ĐỐ *của*
HIỆU THUỐC LÁ "STIC" *mà thi.*
Thường vẫn mua thuốc "STIC" ở hàng nào thì lại hàng ấy mà hỏi

Thành-chương hiệu [illegible] ố ai hiểu thuốc bệnh tình (lậu

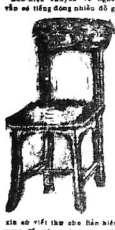
Do Võ Phiến cung cấp - Tổ chức chiếu bóng Sách xưa Quán Ven Đường - Tủ sách Tiếng Việt

Thành-chương hiệu

Kính trình các quí khách được biết rằng: chúng tôi mới mở hiệu làm các thứ ghệ mây và cây áo, mắc áo, đủ các kiểu, sơn đủ các mùi, làm rất bền chặt. Ngài nào muốn mua buôn hay lẻ, xin gửi theo cách lĩnh hóa giao ngân, hoặc muốn, xem kiểu mẫu xin gửi thư cho bản hiệu sẽ giải lời ngay.

Nay kính thư
LÊ-TRẦN GIẢN
Village de Phù-lưu, gare de Từ-sơn, Bắc-ninh
3601

MỚI XONG

Bản-hiệu chuyên về nghề đóng đồ gỗ sơn mây, vẫn có tiếng đóng nhiều đồ gỗ thực tốt, các quý-khách muốn đóng kiểu nào, thứ gỗ gì, thì bản-hiệu đóng đúng theo thứ ý các quý khách, sơn-son, không đem làm sai, không đem nhà thợ ở khác. Hoà-hiệu đóng đủ các kiểu mẫu tân thời đồ bày trong nhà. Salon, Buồng ngủ, Buồng ăn, Hàng-hiên, Cửa chạp, Cửa khám, Sập chân quỳ đa-số, Sập hộp, Ghế ngựa, Tủ-đứng.

Bản-hiệu mới in xong Catalogue, nhiều kiểu mới chế thêm, các quý-khách ở xa gửi muốn xem, thì nhờ lòng đề mua đồ gỗ, xin cứ viết thư cho bản hiệu thì bản hiệu xin gửi ngay đến tận nơi các quý-khách để tiện các quý-khách xem, các quý-khách có viết thư xin định theo số timbres poste để dán vào Catalogue để gửi đi về đến tận nhà để gửi sau.

LƯU-BÁ-VI, Propriétaire
VĨNH-XƯƠNG
84, Rue Fellonneau (đường phố Lê-Lợi), Hanoi
2681 ● Téléphone N° 218

興同梁

Kính trình đề các quí khách biết cho rằng: bản-hiệu chúng tôi vẫn chuyên chế rất nghề kim-khâu này, đã ngoài hai mươi năm nay, nghề làm mỗi ngày càng tinh xảo thêm ra, lại chịu sắl-chế các kiểu vòng, nhẫn, hoa-tai, khuy áo, dây đeo cổ, quả-tim, vân vân, trông rất là thanh nhã, theo hợp thời thế các quí khách tiện dùng, chậu đi xấp ngày tết Cả đến nơi, bảo-hiểm một mươn được mấy tay thợ rất khéo ở Hongkong sang và mới có sang các thứ mặt kim cương, chấn-châu, ngọc-thạch, ngọc trai, kim sa, hổ-phách sau bỏ, mã-não, và một nghề nữa vẫn nữa, đủ cả cho thế, và mới có sang nhiều kiểu vòng, kiểu nhẫn mới nữa ra, trông rất là ngoạn mục

Xin mời các quí-khách quá bộ lại xem, đề mua hay không, bản-hiệu lúc nào cũng có người đề thừa tiếp các quí-khách, rất là trọng-thể.

LƯƠNG-THONG-HING
Bijoutier
61, Rue de la Soie, 61, (Tonkin) HANOI
1024

Nhà Bán-đồ « TẤM-TẮM » Hà-nội, ở phố hàng Trống. Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bán từ tám giờ sáng.

Đố ai hiểu thuốc bệnh tình (lậu và giang-mai) ở đâu hay?

Ngài nào bị đủ lâu hay mới, nên dùng thử thuốc của hiệu TỪ-NƯỚC-LIÊN, số nhà 46, phố Principale ở Đáp-cầu, vì thuốc của hiệu hiện hữu khắp các nơi đều biết tiếng, đã mau khỏi bệnh lại chẳng tốn tiền và không hại sinh-dục.

Giá mỗi lọ độ hơn một đồng cả cước.
2082

Hỏi bạn hút thuốc lá

Bất cứ người bản-quốc hay là người Trung-hoa

Nên hút thuốc lá hiệu **CORONA** của Công-ty thuốc lá Đông-pháp làm ra chỉ để riêng cho hiệu **GUINOEAUD Frères** bán.

Thuốc lá ấy cuốn tinh bằng thuốc bên nước Algérie đem sang, giọng ngon mà lại thơm. Hút thuốc ấy không hại phổi.

Hút thuốc lá cuốn rồi và thuốc lá đời hiệu **CORONA** không bo bao giờ.

Không cứ người khỏe, cả người yếu mệt hút thuốc lá hiệu **CORONA** cũng không thấy khó chịu trong tì-vị.

Các bạn hút thuốc lá nên có ý nhận ra rằng thuốc ấy cuốn vừa to mà giá lại rẻ.

BÁN TẠI:
GUIONEAUD Frères
● HANOI — HAIPHONG ●
2083

TRẢ TIỀN BẰNG TEM (timbres)

Trình các ngài duyệt-báo rằng: phàm những số tiền quá hai hào (0$20) trở lên, thì xin gửi bằng măng-đa (mandats-postes); chớ dùng gửi bằng timbres.

Những số tiền trong hai hào mà trả bằng timbres xin gửi bằng tem giản thư (timbres-postes), từ thứ 0f.10 (0$04) trở xuống; chớ dùng gửi bằng timbres-quittances, timbres-proportionnels hay là timbres de dimension.

NAM-HƯNG-THÀNH

18, rue des Laisses, 18
(Phố Hàng-Hòm)
HANOI

Kính trình các quý-khách biết cho rằng: Bản-hiệu xưa nay vẫn chuyên nghề làm sơn vẽ theo lối Nhật-bản, và lối Annam như là các thứ khay, hộp, trạp, quả, vân vân. Các thứ đồ nét như hoành-phi, câu đối, cuốn thư cũng các thứ tranh cảnh bằng sơn vẽ vào kính hay là vào vải và các thứ ghế bàn uốn bằng song làm dùng kiểu chắc chắn, cẩn-thận sơn bền mùi trông rất nhã.

Bản-hiệu bán buôn và bán lẻ; Lại có bán đủ các thứ hàng Saigon hạng tốt, ha giá hơn các nơi.

Các quý-khách ở xa muốn mua, gửi giấy về bản-hiệu xin tính giá phải chăng và gửi hàng theo cách lĩnh hóa giao ngân. (Contre remboursement).

Xin các quý-khách chiếu cố.
2057

Dùng thuốc phải cẩn-thận mới được!

Rượu bổ-đào: TONIQUE TONKINOIS

Đã mười mấy năm nay Bản-hiệu giao-thiệp với người bản-xứ đã nhiều lắm, và đã được lòng qui khách tin-cẩn là bởi sự thực-thà ngay-thẳng. Tưởng nay cũng nên nhắc lại để các ngài so-sánh và xuy-xét thì sẽ biết rõ hơn sự thực-thà của Bản-hiệu. Thứ rượu bổ-đào của Bản-hiệu, người bản-xứ đều biết tiếng là một vị thuốc **rất rẻ tiền** và **rất quí** đề trị các chứng bệnh như: **kém ăn-ngủ, mỏi mệt, com-yếu, hay chóng mặt nhức đầu, đau xương đau mình, lại rất là bổ sức cho đàn bà đẻ, người ốm mới khỏe, người già-yếu sức lực kém có thể khỏe lại như khi trẻ, con mới từ lúc tuổi sẽ được mau lớn!** Vì thế thứ rượu này đã được vô-số tờ chứng chỉ là công-hiệu.

Giá bán **2$25** một chai lớn, từ sáu chai trở lên sẽ trừ hoa-hồng

Hiệu Bào-chế MONTÈS, 54, phố Tràng-tiền, Hanoi.

HỎI CÁC NGƯỜI MẮC BỆNH TRĨ,

nếu các ông đã dùng đủ các món thuốc rồi mà chưa khỏi thì xin mua thứ thuốc bôi **POMMADE NOYER**, dùng độ ngày thấy bớt mà chóng khỏi hẳn.

Ở Paris bán tại nhà thuốc DU PETIT THOUARS, 8, Av. Martin
Ở Hanoi bán tại hiệu Bà. CHASSAGNE

PHAN-ĐỨC-THÀNH

HANOI — 2, Rue des Cantonnais, 2 — HANOI

GRANDS ARRIVAGES:
Soieries Chinoise, Française, Tonkinoise et diverses étoffes
GROS & DÉTAIL

Mới đến bà các thứ hàng Tàu, hàng Tây, hàng ngoại Bắc và nhà thổ vải, vấn vân. Lại có may quần áo ta và quần áo cây đủ các lối

Bản-hiệu lại có bán vàng điệp Vĩnh Thịnh Long chính hiệu nữa.

LÒ RƯỢU HOMMEL

Vô-danh công-ty, vốn có 1.000.000 quan tiền tây
Tổng-cục số 110, Phố HÀNG TRỐNG HANOI

Rượu bia thượng hạng theo cách vệ-sinh

Có thứng ngâm nước đá sẵn
Đóng chai lớn
Đóng chai nhỏ

RƯỢU BIA HOMMEL

ĐẠI-BIỂU:
Ở tỉnh Haiphong là ông **Denis Frères**
Ở tỉnh Yunnan là ông **Hoek-Guine-Sang**

Hạng rất ngon và giá hạ hơn cả.
Ai muốn đặt hàng thì cứ gửi thơ đến Lò rượu Hommel, Vô-danh công-ty ở Hanoi, phố hàng Trống, số 110.
1065

NƯỚC HOA THƠM Cô Ba

PACHOD Frères & Cie LYON
2056

Các bệnh nọng, thối, chuột rút, đau da dày, vân vân..... dùng thuốc

POUDRE SAINT ANDRÉ

Chữa rất nhanh chóng, rất chắc chắn.
Thuốc ấy nhiều ông thầy thuốc dùng.

Giá bán: 0$85

Ở Bắc-kỳ có gởi bán tại

Hiệu Bào-chế E. CHASSAGNE

59, phố Paul-Bert, trước cửa hiện Gò-đa và bỏ Hoàn kiếm trông sang

華 PAO-VA 寶

28, Phố Hàng Bồ Hanoi
廿八 牌門 街 行內 河京 寶

Chúng tôi kính-trình các quý khách biết rằng nay chúng tôi mới có sang 1° Một bọn đồ ngà rất tốt như là quả cầu chạm rồng, vòng, điếu tốt thuốc lá, đũa, vân vân.

2° Một bọn nhiều kinh đủ các thứ mặt, mặt đeo một trắng, mặt vàng, mặt mài là cây, vân vân. Lại có cả nhiều kinh gọng bằng vàng tây, gọng bọc vàng, gọng đồi mồi, vân vân; quí xuân đắc hạ mà đeo những thứ kính này thì hợp phép vệ sinh lắm lắm.

3° Một bọn đồng-hồ quả-quít đeo tay, đồng-hồ tọa-chung, đồng-hồ báo thức, đồng hồ chăm-chỉ, vân vân.

4° Một bọn chặn sứ đựng sứ, lọ sứ, bát sứ, bồ sứ để thầy-tiên hay là bày cảnh cũng được và lọ bình vân vân.

5° Một bọn đồ mỹ thuật ở Bắc kinh sang.

Các thứ hàng mới sang kể năm sở trên này chúng tôi xin bán hạ giá, mong cậy các quý khách chiếu cố cho thì chúng tôi lấy làm cảm ơn lắm lắm.

Cửa các đồ nữ trang, châu báu, ngọc ngà, vàng thì không nói, chắc các quí khách cũng đã tường cả rồi.

Cẩn-cáo
HIỆU PAO-VA
Phố Hàng Bồ, số nhà 28 Hanoi.
2032

189

TỤC TÁI-SINH-DUYÊN

(Bộ này cũng tiếp theo sự-tích Mạnh-lệ-quân, của Hương-diệp phu-nhân là một nhà nữ-sĩ thuở xưa soạn ra. Soạn theo lối diễn-từ, nay xin dịch thành văn xuôi để hiến các độc-giả.)

° NGUYỄN-BỈ-MỤC dịch thuật

Hoàng-phả thiêu-hoa nói:

— Quái lạ! hay là ta bị thằng sư mà ếy lừa ta rồi! Bây giờ làm thế nào mà ra cho được, chỉ-bằng ta lại quay về chùa *Ngọa-cung-tự*.

Ngũ-lang nói:

— Thân-phụ giết chết 8 mạng sư ở trong chùa ấy, khi nào chúng chịu thôi, tất chúng đã đi báo quan rồi. Bởi-vương mà phạm pháp thì cũng có tội. Vả ta lại không tiện nói ra. Con thiết nghĩ ngọn núi này tất cũng có lối đi, chỉ vì mấy gái quá nhiều, thành ra lấp kí-ỵ. Bây giờ thân-phụ nên khấn trời xin bói, hễ phương nào phá được thì cứ theo phương ấy mà phá, tất có lối ra. Ta ra khỏi ngọn núi này thì chẳng còn lo-ngại chi nữa!

Trương-thành nói:

— Công tử nói rất phải! để tôi xin lấy dao phá một lối đi.

Hoàng-phả thiêu-hoa cũng rất thành bảo-kiếm ra để chém các cây rậm. Chém một hồi lâu, chỉ thấy lá rụng, còn gốc rễ kia thì không chuyển chút nào.

Hoàng phả thiêu-hoa thở dài mà rằng:

— Hay là trời định hại cha con ta ở chỗ này đây. Cha con ta một lòng tận trung báo quốc mà chết như thế này thì tinh danh cũng mai-một với cỏ cây. Vả *Trương-thành* đây có tội-tình gì, vì ta đề lụy đến người, thành ra cũng chết.

Trương-thành nói:

— Trăm lạy vương-gia! sao vương-gia lại nói như thế! Vương-gia tận-trung báo quốc thì tôi đây cũng tinh-nguyện tận-trung đề báo vương-gia chứ sao!

Bỗng thấy ngũ-lang gọi mà bảo rằng:

— Thân phụ ơi! đã tìm thấy lối đi đây rồi!

Hoàng-phả thiêu hoa vội vàng ngẩnh nhìn thì thấy mấy gái chỗ ấy phá đứt đề lắm. Phía ngoài lại có một lối đi, rành-rành vết cháu người giẫm.

Hoàng phả thiêu-hoa mừng-rỡ, vội gọi *Trương-thành* rồi mấy thầy-trò cùng nhau phá rậm. Phá trong hồi lâu, thành được một lối đi. *Trương-thành* lại gánh đồ hành lý mà đi như trước. Mấy người đều bụng đói như cào.

Ngũ-lang trông thấy rải cao cây lớn, mới nói với *Hoàng-phả thiêu-hoa* rằng:

— Xin thân-phụ hãy ngồi nghỉ đây, để con cùng *Trương-thành* tìm thứ ăn lót dạ.

Hoàng-phả thiêu hoa hỏi:

— Tìm đâu bây giờ?

Ngũ-lang trỏ phía trước mặt có hai con chim trĩ, rồi tức-khắc giương cung ra bắn, hai con chim trĩ ấy rơi ngay xuống đất.

Ngũ-lang bảo *Trương-thành* đem mổ thịt, và dùng đá đánh lửa, lấy cành thông nướng hai con chim trĩ ấy để ăn.

Một con dáng mới thân-phụ, còn một con thì mình cùng ăn với *Trương-thành*. Quần chi sống chín dưỡng nào, thời cũng ăn cho đỡ đói.

Hoàng-phả thiêu-hoa động lòng thương xót, lại thở dài mà than rằng:

— Không biết thượng hoàng ngày nay ở đâu? ta đây còn có đứa con theo đi để cùng chia sự gian-khổ. Chứ thượng hoàng thì chỉ có một mình nội giám *Quyên-xương* theo hầu. Vả lại mình già sức yếu, gần 70 tuổi đầu, ăn đâu ngủ đâu, hay chăng gặp bọn gian ác lừa lấy hết tiền-của rồi. Giả-sử có sự hiểm-nguy thì thượng-hoàng sức yếu như sên, *Quyên-xương* còn làm chi nổi. Càng nghĩ càng thêm nóng ruột, bèn trời gốc bẻ bây giờ ta biết tìm đâu! Thượng-hoàng ơi! Chẳng hay thượng-hoàng nghĩ thế nào lại bỏ nước mà đi, để gây ra cuộc tang-thương này. *Mạnh-lệ-quân* dẫu tiến kinh, nhưng chẳng bõ-ích được việc gì, mà nghe đâu lại bị giam-cầm. *Phi-giao* ơi! Mẹ đề mày ra mà mày còn nhẫn-tâm như thế, đề biết những cách mày đối-đãi với thái-hậu ở trong cung. Vợ chồng *Hùng-vương* có lẽ mày đã bức tử rồi. Nếu quả như vậy thì *Hoàng-phả thiêu-hoa* này đầu xả thấy trăm mảnh, cũng không đủ chuộc tội. *Tô-đình-tuyết* cùng *Lưu-yên-ngọc* ở nhà tất cũng bội phần thương xót vì con trai thì mồi người một ngả, mà con *Phi-loan* kia bây giờ cũng không hiểu tin-tức ra làm sao. Trời ơi! chịu khác kiếp trường, thật đau như cắt, ta chỉ mong sao cho tìm thấy thượng-hoàng thì muôn việc đều được ổn-thỏa, không ngờ mấy năm lặm lội mà phương trời thăm-thẳm, tịt-mù nào thấy bóng bống. Trời ơi! ta muốn đâm cổ chết đi cho rồi, nhưng tội-ác vẫn còn bề-bề thì chết sao cho thoát. Và chết một cách không minh-bạch như thế, người đời không biết, lại nghi cho ta là kẻ sợ họa liều mình.

Hoàng-phả thiêu-hoa đang ăn-năn ngẫm-nghĩ thì ngũ-lang và *Trương-thành* thoi cười chạy đến mà bẩm rằng:

— Đi khỏi đây độ mươi dặm thì tức là *Ngũ đài-sơn* ở tỉnh *Sơn-tây*, ta tìm đến đấy rồi nghỉ một vài ngày mới được.

Hoàng-phả thiêu hoa nói:

— *Ngũ-đài-sơn* kia, có *Bợp-tôn* đại sư tu ở đấy. Năm xưa ta đã có một lần theo thượng-hoàng và thái-hậu đến thiền-thương tại chùa ấy, Sư-cụ *Bợp-tôn* biết mặt thượng-hoàng, ta chắc thượng-hoàng chẳng đến đấy đâu!

Ngũ-lang nói:

— Thân-phụ ơi! Dẫu thượng-hoàng không đến đấy nữa ta cũng cứ đến đề nghỉ-ngơi mấy ngày.

Hoàng-phả thiêu-hoa nghe lời ngũ-lang nói lại đứng dậy đi. Đi độ mươi dặm đường, trông thấy trước mặt có mấy chữ vàng đỏ chói, đó tức là « *Ngũ-đài-sơn* », thắng giữa có 9 bậc xây cao, hai bên có nhiều người canh giữ.

Khi *Hoàng-phả thiêu-hoa* tới nơi thì có người giám tự chạy ra hỏi rằng:

— Tiên-sinh tự đâu đến đây? Xin bảo cho biết họ tên để tôi ghi vào trong sổ.

Hoàng-phả thiêu-hoa đáp rằng:

— Tôi tự *Hồ-bắc* tới đây, sư-phụ ở đây tức là bạn cũ của tôi.

Người giám-tự nghe nói, vội-vàng mời vào ngồi ở chỗn tây-hiên mà bảo rằng:

— Mời tiên-sinh hãy ngồi đây, để tôi vào bẩm sư-phụ.

Mới xong, truyền người nhà pha trà, rồi đi trở vào. Hồi lâu, thấy có một vị tăng-nhân trẻ tuổi bước ra, tươi-cười mà hỏi rằng:

— Chẳng hay quí-tính phương-danh người là gì, xin người cho biết, tiểu-tăng đây tức là một người giữ về việc tiếp khách vậy. Bây giờ mời người theo tôi vào nội-viện.

Hoàng-phả thiêu-hoa lại theo như hồm trước mà nói họ tên quê quán cho vị tăng-nhân ấy nghe, và ngành lại bảo ngũ lang và *Trương-thành* rằng:

— Các người hãy ngồi đây đợi ta, để ta vào trước.

(Còn nữa).